



Mas la Gavarra

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Mas La Gavarra. 08795 OLESA DE BONESVALLS
Emplaçament A prop de la carretera BV-2411 Gavà-Avinyonet

Coordenades:

Latitud: 41.3484
Longitud: 1.81317
UTM Est (X): 400712
UTM Nord (Y): 4578113

Classificació

Número de fitxa 08146-28
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIV-XVII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La casa està en perill de ruïna.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001600DF07G001
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 16/08/2005 - 02:00

Descripció

El mas La Gavarra forma un conjunt format pel mateix mas, diferents coberts, corral, hort i celler. El mas es troba al centre del conjunt que queda tancat per la banda de ponent i la de llevant amb dos baluards, un a cada costat. El mas és de planta longitudinal orientada N-S, amb la porta principal oberta al centre de la façana que s'obre a l'est, amb teulada a doble vessant amb el carener paral·lel a la façana principal i amb planta, pis i golfes sota teulada. Davant aquesta façana principal hi ha un baluard tancat al que s'accedeix per una porta amb teulada i dins el qual es troba un altre edifici auxiliar més modern a la banda de tramuntana, galliners, dos cups i el pou. Darrera la casa, a la banda oest, hi ha un espai tancat amb mur que seria la zona d'horts i corral. Tot el conjunt té una planta rectangular. El mas té l'accés principal obert al baluard i al centre de l'estructura que està formada per tres crugies perpendiculars a la façana. La porta és d'arc de mig punt de pedra i té inscrita a la dovella principal la data 1686 amb l'anagrama del nom de Jesús. La crugia central de la casa és la que correspon al vestíbul i espai distribuïdor al que donen les portes dels espais laterals així com l'escala principal que permetia l'accés al pis. És una escala de pedra que forma angle i que està en front de la porta. El sostre d'aquest espai, i per tant el pis, està enfonsat. A la crugia esquerra de la planta hi ha dos espais paral·lels: la sala principal, a la banda de llevant, i la cuina amb foc de rotllo a la banda de ponent. La sala és un espai allargat que, tot i estar en mol mal estat perquè el sostre està enfonsat, encara conserva elements interessants com un armari raconer; la fornícula de la capella encastada a la paret de migdia amb una motllura de volutes al voltant i petxina a la part de l'absis de la fornícula; i l'aigüera encastada a la paret de llevant formant un arc conopial apuntat de tradició gòtica, amb l'aigüera de pedra al centre i una pedra plana a cada banda una mica més elevades que la pica per posar coses; havia estat folrada amb rajoles decorades i un cap d'angelet al mig pel que entrava l'aigua i que actualment han desaparegut degut al vandalisme. Les restes de ceràmica que queden ens mostren rajoles del tipus valencià del segle XVIII. La zona on hi havia la cuina tenia una gran campana de xemeneia formant un foc de rotllo amb banc escó que encara hi és tot i que en molt mal estat de conservació. La campana es suporta sobre una columna octogonal de pedra a l'angle. La crugia de la dreta alberga una altra cuina, amb els fogons, cuina econòmica i xemeneia; el forn de pa; el celler amb les botes de fusta que actualment està en mal estat ja que la paret exterior està foradada. Encara es conserva l'espai de la comuna que forma una torre exterior adossada a la paret de tramuntana i coberta amb una teulada a quatre vessants amb teules de ceràmica vidriada de colors, amb accés des del pis. Al pis hi havia les habitacions, tot i que actualment és impracticable ja que el sostre està enfonsat en quasi totes les estances de la casa. Totes les portes tenen motllures acanalades als muntants i llinda de pedra. Darrera la casa, a la banda de ponent, es va afegir un celler cobert amb volta de canó de maó i que es va construir en època més moderna.

Observacions:

Segons explica una llegenda oral que ha anat passant de pares a fills, sembla que Pere II El Gran moriria al mas la Gavarra i no a Vilafranca en el seu viatge en que es va hostatjar a l'Hospital d'Olesa l'any 1285. Entre la casa i la carretera hi ha una bassa que era un abeurador pel bestiar, passa la carrerada i era lloc de confluència de camins ramaders. Hi creixen dues pollancre al centre mateix de la bassa.

Història

El mas La Gavarra es troba a prop del límit amb Avinyonet i a prop de la carretera BV-2411 Olesa-Avinyonet. Tot i que desconeixem l'origen exacte del mas, sembla ser que data del segle XIV ja que al 1362 s'anomena a Pere Ferrer al mas (MISSER, 1953). Al 1425 pertanyia al llinatge olesà dels Milà (LLORAC, 1993), i al capbreu de 1590 hi consta al mas Pons Balla. El topònim és molt antic ja que potser correspon al lloc de la Gavarra que s'esmenta al document de dotació de l'església de Sant Miquel d'Olèrdola de l'any 991 (ACCB, Libri Antiq. Vol. IV fol 110, doc. Núm. 277) (citat a LLORAC, 1993: 50). Com dèiem anteriorment, al capbreu de 1590 (AHCVP) al mas de La Gavarra consta Pons Balla, però ja al 1663

s'esmenta a Jaume Milà de la Gavarra (Llibre de la Cort del Batlle, APOB), i a partir d'aquesta data tots els documents relacionen un Milà amb La Gavarra. La data gravada a la llinda de la porta principal, 1686, pot correspondre a una important ampliació de la casa que va configurar l'edifici que veiem actualment, i que va ser realitzada segurament per la família Milà. Alguns documents esmenten la fassina de la Gavarra als segles XVII i XVIII (LLORAC, 1993: 50).

Bibliografia

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1993). Olesa de Bonesvalls. Un paisatge, un passat i un present. Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls Ajuntament .
MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs. AHCVP, Capbreu de l'Hospital d'Olesa de Cervelló, 1590-1594. Notari Pere Guasch.



